

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษา ผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคมในการก่อสร้างกระเช้าลอยฟ้าระบบสายพาน เชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน: กรณีศึกษาบ้านสบแพม บ้านดินธาตุ และบ้านแพมกลาง ตำบลทุ่งยาว อำเภอป่าาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และสภาพความกังวลของประชาชนในพื้นที่ก่อสร้างโครงการ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสำรวจข้อมูลในภาคสนาม โดยการใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวแทนชาวบ้านทั้ง 3 หมู่บ้าน เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยการใช้แบบสอบถามจากประชาชนในพื้นที่ 3 หมู่บ้าน เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป สภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ความวิตกกังวลของประชาชนต่อผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการก่อสร้างกระเช้าลอยฟ้าระบบสายพาน และการคาดการณ์ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมที่จะเกิดขึ้นจากโครงการ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

5.1.1) บ้านสบแพม

ปัจจุบันในหมู่บ้านมีคนจากที่อื่นย้ายเข้ามาอยู่ สภาพทางเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้านอยู่ในระดับพอมีพอกิน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นที่ดินของตนเองและมีเอกสารสิทธิ์ ชาวบ้านมีรายได้เฉลี่ยจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม 20,001-40,000 บาทต่อปี นอกจากนี้ยังมีอาชีพรับจ้างทั่วไป ชาวบ้านส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการสร้างกระเช้าลอยฟ้าว่าเนื่องจากเห็นว่ามีผลดี และจะทำให้ความเป็นอยู่ของประชาชนในหมู่บ้านดีขึ้น

หากมีโครงการก่อสร้างกระเช้าลอยฟ้าระบบสายพานชาวบ้านความกังวลเกี่ยวกับที่ดินและการใช้ที่ดิน ในด้านที่อยู่อาศัย ที่ทำกิน พื้นที่สาธารณประโยชน์ และพื้นที่ป่าชุมชนในระดับปานกลาง

ส่วนความกังวลเกี่ยวกับน้ำและการใช้น้ำ พบว่า มีความกังวลด้านปริมาณน้ำอุปโภคบริโภค คุณภาพแหล่งน้ำสาธารณะน้ำใช้ในการเกษตรในระดับปานกลาง แต่น้ำใช้ในการท่องเที่ยว (ลำธาร, น้ำตก) มีความกังวลอยู่ในระดับน้อย

อย่างไรก็ตามชาวบ้านสับสนแพมมีความกังวลเกี่ยวกับการคมนาคม ในด้านการเพิ่มของจำนวนยานพาหนะในหมู่บ้าน สภาพถนน การจราจร การเดินทางติดต่อไปมาและความปลอดภัยในพื้นที่หมู่บ้านอยู่ในระดับปานกลาง

ชาวบ้านมีความกังวลความกังวลเกี่ยวกับทางไหลของน้ำผิวดินในในระดับปานกลาง ในด้านปัญหาจุดก่อสร้างของโครงการกีดขวางทางน้ำและการชะล้างหน้าดินในหมู่บ้าน

ในด้านความกังวลเกี่ยวกับไฟฟ้าและพลังงาน พบว่า ความสม่ำเสมอ ปริมาณของกระแสไฟฟ้า ค่าไฟฟ้าการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงมีความกังวลอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

ความกังวลเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม พบว่า การจ้างงาน การตลาดและสินค้า ความสัมพันธ์กับคนภายนอกหมู่บ้าน ค่านิยม การมีส่วนร่วม ผู้นำและการปกครอง การจัดการ ความขัดแย้ง ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ พิธีกรรม ของท้องถิ่น มีความกังวลอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ความสัมพันธ์ระหว่างคนในหมู่บ้านมีความวิตกกังวลอยู่ในระดับน้อย

ส่วนความกังวลด้านสาธารณสุข ในด้านการเข้ารับจากโรงพยาบาลภาครัฐ การเจ็บป่วย สุขอนามัย อาหารและโภชนาการ สุขภาพจิต การจัดการขยะและของเสีย การจัดการสภาพแวดล้อมของหมู่บ้าน มีความกังวลอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับการคาดการณ์ผลกระทบจากโครงการในภาพรวม พบว่า การก่อสร้างโครงการกระเช้าลอยฟ้าระบบสายพานอาจทำให้เกิดการแย่งงาน การมีรายได้เพิ่มขึ้นของประชาชน การจ้างงานท้องถิ่น การย้ายถิ่นเข้ามาทำมาหากิน รายได้ของท้องถิ่น การแย่งพื้นที่ทำมาหากิน การเกิดความขัดแย้ง การบุกรุกพื้นที่สาธารณะ การจัดระเบียบภายในหมู่บ้าน การเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว สภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ของพื้นที่หมู่บ้าน การชดเชยที่ดินและสิ่งปลูกสร้างทรัพย์สิน พืชผล ค่าเดินทางโดยระบบขนส่งสาธารณะของคนในพื้นที่ มีการคาดการณ์ผลกระทบดังที่กล่าวมาแล้วอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการขัดแย้งต่อขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นนั้น มีการคาดการณ์ผลกระทบอยู่ในระดับน้อย

5.1.2) บ้านดินธาตุ

ในหมู่บ้านดินธาตุปัจจุบันมีคนที่ย้ายเข้ามาอยู่ สภาพทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับพอมีพอกิน ชาวบ้านมีที่ดินทำกินแต่ส่วนใหญ่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวนถือครองที่ดินทำการเกษตรกรรม มากกว่า 2 ไร่ มีรายได้เฉลี่ยจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม 5,000-20,000 บาทต่อปี มีรายได้ นอกจากทำการเกษตรกรรม คือ รับจ้างทั่วไป

ชาวบ้านดินธาตุเห็นด้วยกับการสร้างกระเช้าลอยฟ้าในพื้นที่ของหมู่บ้าน เพราะคาดว่าจะทำให้สภาพเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชนในหมู่บ้านดีขึ้น เกิดการเพิ่มรายได้

หากมีการก่อสร้างโครงการกระเช้าลอยฟ้าระบบสายพาน ชาวบ้านมีความกังวลเกี่ยวกับที่ดินและการใช้ที่ดิน เช่น ที่อยู่อาศัย ที่ทำกิน พื้นที่ป่าชุมชนมีความกังวลอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นพื้นที่สาธารณประโยชน์ในหมู่บ้าน มีความกังวลอยู่ในระดับน้อย

อย่างไรก็ตามเนื่องจากเป็นสังคมเกษตรกรรม ชาวบ้านจึงมีความกังวลเกี่ยวกับน้ำและการใช้น้ำในด้านปริมาณน้ำอุปโภคบริโภค คุณภาพแหล่งน้ำสาธารณะน้ำที่ใช้ในการเกษตรในระดับปานกลาง ยกเว้นน้ำที่ใช้ในการท่องเที่ยว (ลำธาร, น้ำตก) มีความกังวลอยู่ในระดับน้อย

ส่วนความกังวลเกี่ยวกับการคมนาคม พบว่า การเพิ่มของจำนวนยานพาหนะ สภาพถนน การเดินทางติดต่อไปมา การจราจร ความปลอดภัยในเดินทาง มีความกังวลอยู่ในระดับปานกลาง

ในด้านทางไหลของน้ำผิวดินชาวบ้านดินธาตุมีความกังวลเรื่อง การเกิดน้ำท่วม จุดก่อสร้างของโครงการกีดขวางทางน้ำ การเปลี่ยนแปลงทางไหลของน้ำ การชะล้างหน้าดินในระดับน้อย ยกเว้น การกัดเซาะพื้นที่ลาดชันในหมู่บ้าน มีความกังวลอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนความกังวลเกี่ยวกับไฟฟ้าและพลังงาน ความสม่ำเสมอ ปริมาณของกระแสไฟฟ้า ค่าไฟฟ้าการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง และการเลือกใช้พลังงานชาวบ้านมีความกังวลอยู่ในระดับปานกลาง

ชาวบ้านมีความกังวลเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม ในด้านความเชื่อ พิธีกรรม ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี การจัดการความขัดแย้ง ผู้นำและการปกครอง การมีส่วนร่วม ความสัมพันธ์กับคนภายนอกหมู่บ้าน ความสัมพันธ์ระหว่างคนในหมู่บ้าน ในระดับปานกลาง ยกเว้น การจ้างงาน การตลาดและสินค้า ค่านิยมของคนในหมู่บ้าน มีความกังวลอยู่ในระดับน้อย

ด้านสาธารณสุข ชาวบ้านดินธาตุมีความกังวลเรื่องการเข้ารับจากโรงพยาบาลภาครัฐ การเจ็บป่วย สุขอนามัย อาหารและโภชนาการและ สุขภาพจิตของประชาชนในหมู่บ้านมีความในระดับน้อย ยกเว้นด้านการจัดการขยะและของเสียของหมู่บ้าน และปัญหาเกี่ยวกับการจัดการสภาพแวดล้อมของหมู่บ้าน มีความกังวลอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับการคาดการณ์ผลกระทบจากโครงการในภาพรวม ชาวบ้านดินธาตุคาดว่าจะเกิดการแย่งงาน มีรายได้เพิ่มขึ้น การจ้างงานต่างถิ่น การย้ายถิ่นเข้ามาทำมาหากิน รายได้ของท้องถิ่น การแย่งพื้นที่ทำมาหากินในหมู่บ้าน และมีความกังวลอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น การเกิดความขัดแย้งในหมู่บ้าน ปัญหาเกี่ยวกับการจัดระเบียบการท่องเที่ยว การขัดแย้งต่อขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น และค่าเดินทางโดยระบบขนส่งสาธารณะของคนในพื้นที่ซึ่งมีความกังวลอยู่ในระดับน้อย

5.1.3) บ้านแพมกลาง

ในหมู่บ้านแพมกลางปัจจุบัน ไม่มีคนที่อื่นย้ายเข้ามาอยู่ สภาพทางเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้านอยู่ในระดับพอมีพอกิน ชาวบ้านถือครองที่ดินที่ทำการเกษตรกรรม มากกว่า 2 ไร่ ส่วนใหญ่เป็นที่ดินของตนเองแต่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ มีรายได้เฉลี่ยจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม 20,001 – 40,000 บาทต่อปี รายได้อื่นนอกจากทำการเกษตรกรรม คือ รับจ้างทั่วไป

ชาวบ้านแพมกลางส่วนมากเห็นด้วยกับการสร้างกระเช้าลอยฟ้าเพราะจะทำให้สภาพเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชนในหมู่บ้านดีขึ้น แต่ส่วนใหญ่ไม่แสดงความคิดเห็นถึงการเพิ่มรายได้จากการสร้างกระเช้าลอยฟ้า แต่เห็นว่าการสร้างกระเช้าลอยฟ้าจะทำให้สภาพความเป็นอยู่ทั่วไปของชาวบ้านดีขึ้น

ชาวบ้านมีความกังวลเกี่ยวกับที่ดินและการใช้ที่ดินอยู่ในระดับปานกลางในด้านการอยู่อาศัย ที่ทำกิน พื้นที่สาธารณประโยชน์ พื้นที่ป่าชุมชน

ส่วนความกังวลเกี่ยวกับน้ำและการใช้น้ำ ชาวบ้านมีความกังวลด้านปริมาณน้ำอุปโภคบริโภค คุณภาพแหล่งน้ำสาธารณะ น้ำใช้ในการท่องเที่ยว (ลำธาร, น้ำตก) น้ำใช้ในการเกษตร ในระดับปานกลาง

ด้านการคมนาคม ชาวบ้านมีความกังวลเรื่องการเพิ่มของจำนวนยานพาหนะ สภาพถนน การเดินทางติดต่อไปมา การจราจร ความปลอดภัยในเดินทาง ในระดับปานกลางเช่นกัน

ส่วนในด้านการไหลของน้ำผิวดินชาวบ้านมีความกังวลเรื่องการเกิดน้ำท่วม จุดก่อสร้างของโครงการกีดขวางทางน้ำ การเปลี่ยนแปลงทางไหลของน้ำ อยู่ในระดับน้อย แต่มีความกังวลระดับปานกลางด้านการกัดเซาะพื้นที่ลาดชันและการชะล้างหน้าดิน

ด้านไฟฟ้าและพลังงาน ชาวบ้านมีความกังวลด้านความสม่ำเสมอ ปริมาณของกระแสไฟฟ้า ค่าไฟฟ้าและการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นการเลือกใช้พลังงานในหมู่บ้านมีความกังวลอยู่ในระดับน้อย

ชาวบ้านแพมกลางมีความกังวลด้านเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับน้อย ทั้งในส่วนของการทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างคนในหมู่บ้าน การจัดการความขัดแย้ง ขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น ความเชื่อ พิธีกรรมของท้องถิ่น ความสัมพันธ์กับคนภายนอกหมู่บ้าน ค่านิยม การมีส่วนร่วม การตลาดและสินค้า

ในด้านความกังวลเกี่ยวกับสาธารณสุข ชาวบ้านมีความวิตกกังวลเรื่องการเข้ารับบริการ การเจ็บป่วย สุขอนามัย อาหารและโภชนาการและสุขภาพจิตอยู่ในระดับน้อย แต่มีความ

กังวลเรื่องการจัดการขยะและของเสียของหมู่บ้านและการจัดการสภาพแวดล้อมของหมู่บ้านอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับการคาดการณ์ผลกระทบจากโครงการ ชาวบ้านแพมกลางมีความกังวลอยู่ในระดับปานกลางในด้านการจ้างงานต่างถิ่น การย้ายถิ่นเข้ามาทำมาหากิน การจ้างแรงงานต่างด้าว รายได้ของท้องถิ่น การแย่งพื้นที่ทำมาหากิน การบุกรุกพื้นที่สาธารณะ สภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ การชดเชยที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ทรัพย์สิน พืชผล การขัดแย้งต่อขนบธรรมเนียมประเพณีและค่าเดินทางโดยระบบขนส่งสาธารณะของคนในพื้นที่ ส่วนการแย่งงาน การมีรายได้เพิ่มขึ้น การจัดระเบียบ การเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว มีความกังวลอยู่ในระดับน้อย

5.2 อภิปรายผล

การศึกษาเรื่องผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากการสร้างกระเช้าลอยฟ้าระบบสายพาน เชียงใหม่ – แม่ฮ่องสอน: กรณีศึกษาบ้านสบแพม บ้านดินธาตุ และบ้านแพม กลางจากการสำรวจสภาพชุมชนพบว่าทั้ง 3 หมู่บ้านมีลักษณะเป็นสังคมแบบปฐมภูมิมีความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติโดยวิถีของสังคมเกษตรกรรม มีการช่วยเหลือเกื้อกูลพึ่งพาซึ่งกันและกัน มีกิจกรรมทั้งทางสังคม ทางศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ของชุมชน ในอนาคตหากมีการก่อสร้างโครงการกระเช้าลอยฟ้าระบบสายพานจึงอาจก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม วิถีชีวิต วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม อย่างไรก็ตามแม้ผลการศึกษาด้วยวิธีการใช้แบบสอบถามกลุ่มชาวบ้านทั้ง 3 หมู่บ้านจะระบุระดับความกังวลและระดับการคาดการณ์ผลกระทบจากโครงการอยู่ในระดับน้อยและระดับปานกลาง แต่นั่นคงไม่ได้หมายความว่าในอนาคตหากมีการก่อสร้างโครงการจะไม่เกิดผลกระทบต่อทั้ง 3 ชุมชนหรือเกิดผลกระทบในระดับน้อย เนื่องจากสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไป รวมถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจทำให้ระดับผลกระทบจากโครงการอาจมีความรุนแรงขึ้น ชุมชน โครงการและผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรทำการศึกษาผลกระทบอย่างรอบด้าน เพื่อหาแนวทางและมาตรการในการป้องกันหรือลดผลกระทบทางลบที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงเฝ้าระวังปัญหาที่อาจเกิดขึ้นภายหลังจากดำเนินโครงการไปแล้ว ซึ่งตรงกับที่สถาบันวิจัยสังคม สถาบันวิจัยสถานะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2544) กล่าวถึงประโยชน์ของการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมว่า จะช่วยในการวางแผนการใช้ประโยชน์ทรัพยากรเพื่อพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ นอกเหนือจากการมองผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจอย่างเดียว รวมถึงช่วยพิจารณาว่าโครงการที่จะเกิดขึ้นจะเกิดผลกระทบสิ่งแวดล้อมในระดับใด และผู้ประกอบการจะได้มีมาตรการในการป้องกันและแก้ไขผลกระทบอย่างเหมาะสม นอกจากนั้นยังมีประโยชน์คือเพื่อคาดการณ์ประเด็นปัญหาสำคัญที่อาจเกิดขึ้นอย่างถูกหลักวิชาการซึ่งจะได้เตรียมป้องกันและแก้ไข

ไว้ตั้งแต่ขั้นเตรียมโครงการ ช่วยในการเลือกมาตรการที่มีประสิทธิผล มีค่าใช้จ่ายน้อย และเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ รวมทั้งเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการลงทุนหรือพัฒนาโครงการ การเตรียมแผนงานและการเงินในการจัดการสิ่งแวดล้อม และเป็นแนวทางในการกำหนดแผนการติดตามตรวจสอบผลกระทบต่าง ๆ ทั้งนี้เกิดขึ้นหลังจากได้มีการก่อสร้างและดำเนินการง่ายต่อการเข้าใจ

การศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากการสร้างกระเช้าลอยฟ้า ระบบสายพานจังหวัดเชียงใหม่ – จังหวัดแม่ฮ่องสอน: กรณีศึกษา บ้านสบแพม บ้านดินธาตุ และบ้านแพมกลาง พบว่าโครงการก่อสร้างกระเช้าลอยฟ้าระบบสายพานจะส่งผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคมรวมถึงผลกระทบต่อชุมชนในด้านอื่น ๆ สอดคล้องกับการศึกษาของอัจฉรา สวนสมุทร (2543) ที่พบว่า การดำเนินโครงการฝายเชียงรายมีทั้งกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบอย่างมาก ผู้ที่ได้รับผลกระทบบ้าง และผู้ที่ได้รับผลกระทบน้อย โดยมีตัวแปรที่สำคัญที่ส่งผลกระทบคือ ระยะทางระหว่างบริเวณพื้นที่ทำกินหรือบริเวณพื้นที่อยู่อาศัยกับโครงการ ลักษณะผลกระทบทางด้านสังคม ได้แก่ ผลกระทบทางด้านสุขภาพ เช่น ท้องร่วง ผื่นคัน อาเจียน ปวดท้อง เป็นไข้ เป็นต้น ผลกระทบทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ของครอบครัวโดยผู้ที่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ประมง เลี้ยงสัตว์ และค้าขาย เนื่องจากผลผลิตลดลงและไม่มีคุณภาพส่งผลให้ประชาชนมีหนี้สินเพิ่มมากขึ้น ผลกระทบทางวัฒนธรรม ได้แก่ ส่งผลกระทบต่ออบต.ทางสังคมทั้งในระดับครอบครัว ชุมชนลดลง เช่น การสืบต่ออาชีพประมง ทั้งนี้จากปัญหาที่เกิดขึ้นจะเห็นได้ว่า ประชาชนขาดการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการก่อสร้างโครงการต่าง ๆ ของรัฐและขาดการวิเคราะห์ผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากโครงการ จึงอาจกล่าวได้ว่าโครงการพัฒนาใด ๆ ก็ตามย่อมก่อให้เกิดทั้งผลทางบวกและผลทางลบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องไม่มากก็น้อย หากเป็นผลในทางบวกผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ย่อมพึงพอใจ แต่หากเป็นผลทางลบผู้เสียประโยชน์ย่อมได้รับความเดือดร้อนซึ่งหากเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในระยะสั้นก็อาจไม่มีความเปลี่ยนแปลงมากนัก แต่หากเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นระยะเวลานานหรือต่อเนื่อง ย่อมเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างถาวร ซึ่งอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงต่อสภาพสังคม วิถีชีวิต และสภาพธรรมชาติอย่างไม่อาจกลับคืนสู่สภาพเดิมนั้นย่อมส่งผลกระทบต่อชุมชนและอาจนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างคนภายในชุมชน ระหว่างชุมชนกับคนภายนอก รวมถึงชุมชนกับโครงการ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายต้องตกลงทำความเข้าใจกันเสียตั้งแต่ต้น ถึงผลได้และผลเสียที่จะเกิดขึ้นรวมถึงแนวทางและมาตรการในการป้องกันและลดผลกระทบทางลบ เพื่อให้การพัฒนาที่จะดำเนินการนั้นส่งผลกระทบต่อชุมชนน้อยที่สุดและเป็นการพัฒนาที่คำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริง

อีกประการหนึ่งคือ จากการที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรกรรม ทำไร่ทำนาทำสวนและรับจ้างทั่วไป ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาตอนต้น ทำให้มีความรู้ความเข้าใจ และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างกระเช้าลอยฟ้าต่างกันค่อนข้างมาก แสดงว่าได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการสร้างกระเช้าลอยฟ้าที่ต่างกัน ประกอบกับประเทศไทยยังไม่เคยมีการก่อสร้างกระเช้าลอยฟ้า ณ ที่ใดมาก่อน ทำให้ผู้ได้รับข่าวสารมองภาพของกระเช้าลอยฟ้าไม่ออกกว่าการทำงานของกระเช้าลอยฟ้า เป็นลักษณะใดและช่วงที่ดำเนินการก่อสร้าง พื้นที่ก่อสร้างส่วนใหญ่อยู่ในเขตแนวภูเขาสูงอาจจะไม่เข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการก่อสร้าง อีกประการหนึ่งอำเภอปาย ห่างจากจังหวัดแม่ฮ่องสอนและเชียงใหม่อาจห่างไกลความเจริญนาน ๆ ครั้งที่ชาวบ้านจะได้เข้าไปในตัวจังหวัดหรือที่เจริญทางวัตถุ เช่น กรุงเทพมหานคร ซึ่งอาจเป็นไปได้ที่การที่กลุ่มตัวอย่างมีข้อมูลความรู้เกี่ยวกับกระเช้าลอยฟ้าที่ต่างกันทำให้มีการเลือกตัดสินใจหรือแสดงความคิดเห็นต่างกันได้ ตามหลักการจัดการมนุษย์และสิ่งแวดล้อมรวมทั้งการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมนั้น มีข้อบ่งชี้ว่าการที่ประชาชนจะยอมรับหรือไม่ยอมรับโครงการใดนั้น ประชาชนควรได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการตลอดจนลักษณะการดำเนินงานของโครงการ ตั้งแต่ระยะเริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการอย่างเปิดเผยครบถ้วนเสียก่อนจากโครงการนั้น ๆ จึงเป็นไปได้ว่าความแตกต่างทางความคิดเห็นที่เกิดขึ้นนี้สะท้อนให้เห็นข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่แท้จริง

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคมจากโครงการก่อสร้างกระเช้าลอยฟ้าระบบสายพาน จังหวัดเชียงใหม่ – แม่ฮ่องสอน: กรณีศึกษาบ้านสบแพม บ้านดินธาตุ และบ้านแพมกลาง มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

1. ก่อนการดำเนินการก่อสร้างทางบริษัทควรมีการลงพื้นที่เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมและสภาพสังคมอย่างละเอียดรอบด้าน ทั้งนี้ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือตัดสินใจในการดำเนินโครงการด้วย
2. การดำเนินโครงการควรมีมาตรการระมัดระวังมิให้เกิดผลกระทบต่อมนุษย์ สังคมและสิ่งแวดล้อม โครงการควรมีมาตรการและแนวทางในการป้องกันผลกระทบและดำเนินผู้เสียประโยชน์ เช่น ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบ ควรมีการวางแผนรองรับการเปลี่ยนแปลงให้รัดกุมและสามารถปฏิบัติได้ทันที

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาในปัจจัยที่มีการส่งเสริมเศรษฐกิจและสังคมในหมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาดังกล่าว โดยเน้นการบูรณาการแบบเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชนและชุมชน ในการส่งเสริมและสนับสนุนชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved